

Gemeenteraad

zitting van 29 juni 2020

ALGEMENE ZAKEN

Staf

Besluit

Goedgekeurd

Deontologische code mandatarissen - Wijziging - Goedkeuring (2020_GR_00260)

Getekend door

Samenstelling

Aanwezig:

mevrouw Dorien Meulenijzer, voorzitter van de gemeenteraad;
de heer Mohamed Ridouani, burgemeester; de heer David Dessers, schepen; de heer Dirk Vansina, schepen; mevrouw Denise Vandevooort, schepen; mevrouw Lies Corneillie, schepen; mevrouw Lalynn Wadera, schepen; de heer Carl Devlies, schepen; de heer Thomas Van Oppens, schepen; de heer Johan Geleyns, schepen; mevrouw Bieke Verlinden, schepen; mevrouw Alexandra Roumans, raadslid; mevrouw Anja Verbeeck, raadslid; mevrouw Aynur Tasdemir, raadslid; de heer Bert Cornillie, raadslid; de heer Bruno Tobback, raadslid; de heer Christophe Stockman, raadslid; mevrouw Debby Appermans, raadslid; mevrouw Els Van Hoof, raadslid; de heer Erik Vanderheiden, raadslid; mevrouw Eva Platteau, raadslid; mevrouw Fatiha Dahmani, raadslid; de heer Fons Laeremans, raadslid; mevrouw Frieda Aerts, raadslid; mevrouw Frouke Wouters, raadslid; de heer Hagen Goyvaerts, raadslid; mevrouw Karin Brouwers, raadslid; mevrouw Katelijne Dedeurwaerder, raadslid; mevrouw Katrien Houtmeyers, raadslid; mevrouw Lien Degol, raadslid; mevrouw Lies Verlinden, raadslid; mevrouw Liesbeth Vandermeeren, raadslid; mevrouw Line De Witte, raadslid; de heer Lorin Parys, raadslid; mevrouw Lothe Ramakers, raadslid; mevrouw Mieke Vandermotte, raadslid; de heer Pieter Vandenbroucke, raadslid; de heer Pieterjan Vangerven, raadslid; mevrouw Sabine Vandenplas, raadslid; mevrouw Sara Speelman, raadslid; mevrouw Sarah Mohamed Khalif, raadslid; mevrouw Tine Eerlingen, raadslid; mevrouw Veerle Bovyn, raadslid; de heer Wouter Florizoone, raadslid; de heer Zeger Debyser, raadslid
mevrouw Geertrui Vanloo, algemeen directeur; mevrouw Leen Peeters, adjunct-algemeendirecteur

Verontschuldigd:

de heer Jef Peremans, raadslid; de heer Mich De Winter, raadslid

Status

Goedgekeurd bij elektronische stemming met:

- 45 stem(men) voor: Frieda Aerts; Debby Appermans; Veerle Bovyn; Karin Brouwers; Lies Corneillie; Bert Cornillie; Fatiha Dahmani; Line De Witte; Zeger Debyser; Katelijne Dedeurwaerder; Lien Degol; David Dessers; Carl Devlies; Tine Eerlingen; Wouter Florizoone; Johan Geleyns; Hagen Goyvaerts; Katrien Houtmeyers; Fons Laeremans; Dorien Meulenijzer; Sarah Mohamed Khalif; Lorin Parys; Eva Platteau; Lothe Ramakers; Mohamed Ridouani; Alexandra Roumans; Sara Speelman; Christophe Stockman; Aynur Tasdemir; Bruno Tobback; Els Van Hoof; Thomas Van Oppens; Pieter Vandenbroucke; Sabine Vandenplas; Erik Vanderheiden; Liesbeth Vandermeeren; Mieke Vandermotte; Denise Vandevooort; Pieterjan Vangerven; Dirk Vansina; Anja Verbeeck; Bieke Verlinden; Lies Verlinden; Lalynn Wadera; Frouke Wouters

Beschrijving

Beknopte samenvatting

De gemeenteraad neemt een nieuwe deontologische code aan.

Regelgeving: bevoegdheid

- de gemeenteraad is bevoegd op basis van artikel 40-41 van het decreet lokaal bestuur

Regelgeving: bevoegdheid (bijzonder)

- het artikel 39 van het decreet lokaal bestuur

Argumentatie

Overeenkomstig het decreet lokaal bestuur moeten de gemeenteraad en de OCMW-raad een deontologische code aannemen. De deontologische code aangenomen door de gemeenteraad geldt ook voor het college. De code aangenomen door de OCMW-raad geldt ook voor het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst. Deze organen kunnen, indien gewenst, zelf een deontologische code aannemen die minstens de deontologische code zoals aangenomen door de raad omvat. Er wordt voorgesteld om voor alle mandatarissen van de stad en het OCMW dezelfde deontologische code te hanteren. De huidige deontologische code zoals goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 28 januari 2013 werd geactualiseerd.

De deontologische code geeft lokale mandatarissen een kader waarbinnen ze hun mandaat moeten uitoefenen. De deontologische code is in de eerste plaats niet gemaakt om te bestraffen, maar om een veilige omgeving te creëren waarbinnen de lokale mandatarissen moeten werken. De code is een algemene leidraad voor lokale mandatarissen om deontologisch zorgvuldig te kunnen handelen bij de uitoefening van het mandaat. Dit handelen steunt op de volgende waarden: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid. In de praktijk zullen deze waarden steeds opnieuw moeten afgetoetst en afgewogen worden. Niet alle situaties kunnen immers geregeld worden in een deontologische code.

Besluit

Artikel 1

De deontologische code voor lokale mandatarissen zoals toegevoegd als bijlage goed te keuren.

Bijlagen

1. 20200629_Deontologische code met toelichting_def.docx.pdf

STAD EN OCMW LEUVEN

DEONTOLOGISCHE CODE

Vastgesteld door de gemeenteraad en OCMW-raad van Leuven in zitting van 29 juni 2020

Inhoud

1. Definities en toepassingsgebied.....	3
2. Algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen	3
3. Omgaan met informatie	5
4. Administratieve begeleiding en ondersteuning.....	8
5. Tussenkomen	9
6. Onrechtmatige en onwettelijke voordelen	9
7. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon	10
8. Bekendmaking van de dienstverlening.....	10
9. Belangenvermenging en de schijn ervan	11
10. Corruptie en de schijn ervan.....	13
12. Onderlinge omgang en afspraken over vergaderingen.....	15
13. Naleving en handhaving van de deontologische code.....	15

1. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED

Artikel 1 - Toepassingsgebied

§1. Deze deontologische code is van toepassing op de lokale mandatarissen. Onder lokale mandatarissen wordt begrepen:

- 1° de burgemeester;
- 2° de schepenen;
- 3° de voorzitter van de gemeenteraad;
- 4° de gemeenteraadsleden;
- 5° de voorzitter van het vast bureau;
- 6° de leden van het vast bureau;
- 7° de voorzitter van de OCMW-raad;
- 8° de leden van de OCMW-raad;
- 9° de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- 10° de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- 11° de voorzitter van het subcomité voor de sociale dienst;
- 12° de leden van het subcomité voor de sociale dienst.

§2. Deze deontologische code is ook van toepassing op de medewerkers van de lokale mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (persoonlijke medewerkers, kabinet- en fractiemedewerkers) en op de vertrouwenspersonen.

§3. Lokale mandatarissen die namens de stad of het OCMW andere mandaten bekleden, zijn in die hoedanigheid eveneens ertoe gehouden de bepalingen van deze deontologische code na te leven. Dit geldt zowel voor de mandaten die rechtstreeks in verband staan met hun ambt als voor alle hiervan afgeleide mandaten.

§4. Indien een mandaat namens de stad of het OCMW wordt opgenomen door een extern persoon, dus niet vermeld onder de eerste paragraaf, is deze externe persoon er eveneens toe gehouden de bepalingen van deze deontologische code na te leven.

§5. De lokale mandatarissen waken er over dat zij, ook buiten het kader van deze mandaten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en de waardigheid van hun ambt.

Art. 2 – Begrippen burger en bevolking

Onder de in deze code gehanteerde begrippen “burger” en “bevolking” wordt niet alleen begrepen personen, maar ook groepen, verenigingen, bedrijven en andere organisaties of entiteiten die particuliere belangen nastreven of behartigen.

2. ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

Art. 3 – Doel

De deontologische code vormt een algemene leidraad voor lokale mandatarissen op het gebied van integer handelen bij de uitoefening van hun mandaat en de dienstverlenende activiteiten naar de burgers toe.

Toelichting

Dit geldt ook als men in hoedanigheid van mandataris gebruik maakt van of handelt op sociale media;

Art. 4 – Omschrijving dienstverlenende activiteiten

§1. De lokale mandatarissen gebruiken voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten.

§2. Het gebruik van de termen “ombuds”, “klachtendienst” en andere afleidingen of samenstellingen met “ombuds” of “klacht” is verboden.

Toelichting

Afleidingen of samenstellingen met “ombuds” of “klacht” voor de omschrijving van dienstverlenende activiteiten zijn verboden. Dit om verwarring te vermijden met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het behandelen van klachten. De mandatarissen moeten in geval van klachten doorverwijzen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst. Er is een duidelijke taakafbakening tussen enerzijds de dienstverlening door mandatarissen en anderzijds de dienstverlening en klachtenbehandeling door de klachten- en ombudsdiensten. Zie ook artikel 8.

Art. 5 – Voorrang algemeen belang

Bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven, geven de lokale mandatarissen principieel voorrang aan het algemeen belang boven het particulier belang. Zij zien er in het bijzonder op toe elke vorm of schijn van belangenvermenging te vermijden.

Toelichting

De lokale mandatarissen geven voorrang aan het algemeen belang boven het particulier belang. Elke vorm of schijn van belangenvermenging moet vermeden worden. De eer en waardigheid van het mandaat komen in het gedrang als een mandataris handelt in strijd met dit algemeen belang en als hij/zij zichzelf of een ander een persoonlijk voordeel wil toekennen.

Art. 6 – Verbod cliëntelisme

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen vorm van cliëntelisme inhouden.

Art. 7 – Discriminatieverbod

De lokale mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers zonder onderscheid van geslacht, huidskleur, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische of politieke voorkeur of persoonlijke gevoelens.

3. OMGAAN MET INFORMATIE

Art. 8 – Informatieverstrekking

De lokale mandatarissen verwijzen de vragensteller, waar mogelijk, naar de bevoegde administratieve, gerechtelijke of particuliere dienst(en). Indien het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden doorverwezen naar de bevoegde klachten- of ombudsdienst.

De lokale mandatarissen ontvangen en verstrekken informatie over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van openbaarheid van bestuur.

Toelichting

De lokale mandatarissen verwijzen bij vragen van burgers naar de bevoegde diensten. Informatie daaromtrent is te vinden op de website.

Indien de burger inzage of kopie vraagt van een document moet de lokale mandataris doorverwijzen naar openbaarheid van bestuur: <https://www.leuven.be/openbaarheid-van-bestuur>.

Art. 9 – Informatie ombudsdienst en behandeling klachten

De lokale mandatarissen stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten en meldingen over het optreden of het niet-optreden van de overheid.

Toelichting

De lokale mandatarissen verwijzen in geval van klachten door naar de bevoegde diensten vb. klachtencoördinator, ombudsdienst, Agentschap Binnenlands Bestuur,....

Art. 10 – Verbod informatieverstrekking

§1. Bepaalde informatie mag door de lokale mandatarissen niet worden verstrekt. Het betreft onder meer:

- 1° de informatie waarop degene die er om verzoekt geen recht kan laten gelden;
- 2° de informatie die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur niet mag worden meegegeeld;
- 3° de informatie die valt onder een door de regelgeving ingesteld beroepsgeheim;

§2. De lokale mandataris zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij beschikt niet wordt vrijgegeven en veilig wordt bewaard.

§3. Een lokale mandataris gebruikt de informatie die hij/zij kreeg door de uitoefening van zijn/haar functie enkel voor zijn/haar raadswerk en niet voor zijn/haar persoonlijk belang of voor het persoonlijk belang van anderen.

Toelichting

Er is een onderscheid tussen actieve en passieve openbaarheid van bestuur. Het is niet de taak van de mandatarissen om die regels zelf toe te passen. Op grond van actieve openbaarheid moeten een aantal zaken actief bekend gemaakt worden op de website.

Inzake passieve openbaarheid dient de burger een procedure te volgen en wordt de aanvraag getoetst aan regels.

Raadsleden hebben een inzagerecht dat ruimer is.

Raadsleden zijn alleszins gebonden aan de discretieplicht (cf 14).

Sommige informatie mag echter niet bekendgemaakt en verspreid worden. Dit heeft niet alleen betrekking op de uitzonderingen inzake openbaarheid van bestuur opgenomen in het Bestuursdecreet. Er is echter, naast de regelgeving inzake openbaarheid van bestuur, nog andere regelgeving waarin een recht van inzage/kopie toegestaan wordt onder bepaalde voorwaarden (bv GDPR, wetgeving toegang bevolkingsregister, bouwplannen en auteursrecht...). In die gevallen zijn de uitzonderingsgronden van openbaarheid van bestuur niet van toepassing.

Voorbeelden bij §1:

1° Vb: informatie over een beslissing waarin kandidaten worden beoordeeld, kan niet zomaar aan iedereen bezorgd worden. De aanvrager moet hiervoor een belang kunnen aantonen (art. II.40, §3 bestuursdecreet)

Vb: feitelijke omstandigheden van een tuchtonderzoek

Vb: kopie van bouwplannen kan alleen aan nieuwe eigenaars of mits toestemming van de architect bezorgd worden omwille van de regelgeving inzake auteursrechten

2° vb: offertes met eenheidsprijzen, gunningsverslagen met eenheidsprijzen of andere vertrouwelijke commerciële en industriële informatie, informatie vertrouwelijk verkregen van een derde, ... (art. II.35 en II.36 bestuursdecreet)

3° Een lokale mandataris is onderworpen aan een beroepsgeheim met betrekking tot informatie die hij/zij specifiek uit hoofde van zijn/haar beroep kon verkrijgen via bv. inzagerecht op basis van art. 29 DLB. Vb. persoonlijke informatie van mensen die een sociale premie aanvragen, ...

Voorbeelden bij § 2:

Vertrouwelijke en geheime informatie waarover de mandataris beschikt, moet veilig worden bewaard.

Vb: pc beveiligen, wachtwoord instellen, geen prints met vertrouwelijke en/of geheime informatie laten rondslingeren, documenten met persoonsgegevens versnipperen, ...

Art. 11 – Communicatie over beslissingen

§1. Een lokale mandataris communiceert eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan hij/zij individueel gestemd heeft.

§2. Een lokale mandataris communiceert eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan een beslissing genomen werd.

Toelichting

Het handelen van de stad heeft grote invloed op het leven van burgers. De burger heeft dan ook het recht om goed geïnformeerd te worden over het overheidshandelen. De onderliggende redeneringen en afwegingen van beslissingen moeten duidelijk zijn.

De redenen en motieven op basis waarvan een beslissing genomen werd, zijn altijd terug te vinden in de notulen, aangevuld met het zittingsverslag, van de openbare zittingen.

Art. 12 – Beroepsgeheim

Een lokale mandataris is gebonden door het beroepsgeheim wanneer hij/zij door zijn/haar functie kennis krijgt van geheimen die door personen aan de stad of het OCMW zijn toevertrouwd. Bekendmaking van deze geheimen is verboden, behalve wanneer de wet de openbaarmaking oplegt of mogelijk maakt.

Toelichting

Elke lokale mandataris is onderworpen aan een beroepsgeheim met betrekking tot de informatie die hij/zij specifiek uit hoofde van zijn/haar beroep kon verkrijgen.

Vb van informatie die onder het beroepsgeheim valt:

- *persoonlijke zaken uit personeelsdossiers*
- *persoonlijke informatie van mensen die een sociale premie aanvragen*

Art. 13 – Geheimhoudingsplicht

Een lokale mandataris is gebonden door een geheimhoudingsplicht. De geheimhoudingsplicht heeft betrekking op alles wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering.

Toelichting

Art. 29 Decreet Lokaal Bestuur legt een geheimhoudingsplicht op aan de gemeenteraadsleden voor alles wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering.

De geheimhoudingsplicht is niet absoluut. Het is bv. verboden om bij de aanstelling van de algemeen directeur gegevens openbaar te maken van kandidaten die besproken werden en het niet gehaald hebben, maar uiteraard is de beslissing wie uiteindelijk tot algemeen directeur benoemd werd, wel openbaar.

Art. 14 – Discretieplicht

Een lokale mandataris heeft een algemene discretieplicht. Hij/zij gaat op een discrete en voorzichtige wijze om met de informatie die hem/haar toekomt in de uitoefening van zijn/haar functie.

Toelichting

Onder discretieplicht wordt verstaan de plicht om ten aanzien van derden voorzichtig om te gaan met informatie die de lokale mandataris heeft. Het gaat over bepaalde informatie niet verspreiden, maar ook over het plaatsen van bepaalde informatie in de juiste context en zich te realiseren dat informatie ook uit de context kan worden gehaald. Mandatarissen moeten dus voorzichtig omspringen met het delen van kennis met anderen. Wanneer ze informatie doorspelen, doen ze dat op eigen verantwoordelijkheid. Indien derden hierdoor schade ondervinden, kunnen mandatarissen in schadevergoeding worden aangesproken.

Art. 15 – Gebruik van informatie

Een lokale mandataris gebruikt de informatie die hij/zij kreeg door de uitoefening van zijn/haar functie enkel voor de uitoefening van zijn/haar functie en niet voor zijn/haar persoonlijk belang of voor het persoonlijk belang van anderen.

Art. 16 – Brieven en e-mails

Een lokale mandataris maakt brieven niet openbaar en stuurt e-mails niet door wanneer het niet zeker is dat de afzender daarmee zou instemmen. Bij twijfel over de bedoeling van de afzender wordt de expliciete toestemming gevraagd.

Toelichting

*Dit heeft ook te maken met de discretieplicht.
Indien het doorsturen naar bv. de bevoegde dienst noodzakelijk is voor de afhandeling, mag de e-mail wel doorgestuurd worden.*

4. ADMINISTRatieve BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING

Art. 17 – Begeleiden en ondersteunen van burgers

§1. De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

§2. Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en de personeelsleden, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Toelichting

Het is de taak van de mandatarissen om burgers te informeren en hen de juiste procedures te laten volgen.

Art. 18 – Vragen om toelichting

De lokale mandatarissen hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, en naar de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld. Lokale mandatarissen kunnen evenwel niet in de plaats treden van burgers.

Art. 19 – Briefwisseling

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van de lokale mandataris.

5. TUSSENKOMSTEN

Art. 20 - Tussenkomsten

§1. Lokale mandatarissen onthouden zich van tussenkomsten ten bate van particuliere belangen in individuele dossiers bij de administratie, het gerecht of de politie. Ze laten de mededeling aan de belanghebbende over de uitkomst van een behandeling over aan het bestuur van de stad of het OCMW.

§2. Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie zijn verboden. De lokale mandatarissen verwijzen geïnteresseerde personen naar de juiste procedures of diensten.

Toelichting

Tussenkomsten schenden het gelijkheidsbeginsel en dienen daarom dan ook vermeden te worden. De gelijke toegang tot het openbaar ambt dient te worden gewaarborgd.

Art. 21 – Opname van tussenkomsten in het administratief dossier

Tussenkomsten worden in het kader van dossiervorming en volledigheid opgenomen in het desbetreffende administratieve dossier, wat ook de aard van de tussenkomst of de hoedanigheid van de tussenkomende persoon is.

6. ONRECHTMATIGE EN ONWETTELIJKE VOORDELEN

Art. 22 – Bevoordeling

Elke bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Art. 23 – Beïnvloeding verbintenissen

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de stad of het OCMW te beïnvloeden, zijn verboden.

7. SCHIJNDIENSTBEToon EN ONGEVRAAGD DIENSTBEToon

Art. 24 – Schijndienstbetoon

§1. Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide zijn gekomen (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd), zijn verboden.

§2. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Toelichting

Het algemeen belang primeert. Lokale mandatarissen moeten elke schijn van particuliere begunstiging vermijden.

Art. 25 – Ongevraagd dienstbetoon

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

Toelichting

Het algemeen belang primeert. De lokale mandatarissen moeten de werking van de diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen respecteren.

8. BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING

Art. 26 – Verbod publiciteit voor dienstverlenende activiteiten

Het is de lokale mandatarissen verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten.

Toelichting

Lokale mandatarissen mogen geen publiciteit maken voor hun dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen wel bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking.

Zeker vroeger was het gebruikelijk dat mandatarissen zitdagen hadden waarop burgers hun problemen konden melden. De mandatarissen zorgden er zelf voor dat het probleem opgelost werd. Het is echter de bedoeling dat de mandatarissen de burgers doorverwijzen naar de bevoegde dienst. Er mag dus geen publiciteit gemaakt worden voor de dienstverlenende activiteiten; er mag niet het idee gecreëerd worden dat de mandatarissen de problemen zullen oplossen. Ze moeten doorverwijzen naar de bevoegde diensten.

Art. 27 – Bereikbaarheid voor de bevolking

De stad en het OCMW maken via de website de lijst van alle lokale mandatarissen met hun contactadressen en desgevallend een foto bekend bij de bevolking. Aanvullend hierop, kunnen de lokale mandatarissen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Die informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat, telefoonnummer, e-mailadres, sociale mediakanalen en de bevoegdheden van de uitvoerende mandatarissen.

Het eerste lid is niet van toepassing op publicaties van politieke partijen of op eigen politieke publicaties.

Art. 28 – Verkiezingspropaganda en -mailings

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en -mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

9. BELANGENVERMENGING EN DE SCHIJN ERVAN

Art. 29 – Gebruik van invloed en stem

Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet gebruiken voor het eigen persoonlijk belang (financieel of moreel), noch voor het persoonlijk belang van een ander persoon of het belang van een organisatie bij wie hij/zij een directe of indirecte betrokkenheid heeft.

Toelichting

De gemeenteraad wordt rechtstreeks verkozen en is het belangrijkste bestuursorgaan van de gemeente. De gemeenteraad en OCMW-raad nemen beslissingen ten voordele van het algemeen belang. Daarom mogen lokale mandatarissen niet deelnemen aan de bespreking en stemming wanneer ze zelf een rechtstreeks belang hebben bij een dossier. Dat belang kan persoonlijk zijn, maar kan ook als vertegenwoordiger, echtgenoot/echtgenote, of persoon waarmee de lokale mandataris wettelijk samenwoont. Een rechtstreeks belang hoeft geen financieel belang te zijn, maar kan ook moreel van aard zijn. (art. 27, §1 Decreet Lokaal Bestuur)

Art. 30 – Belangenvermenging tegengaan

Een lokale mandataris gaat actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging, en zelfs de schijn daarvan, tegen.

Toelichting

Lokale mandatarissen oordelen in eerste instantie zelf of er sprake is van een rechtstreeks belang waardoor mogelijke belangenvermenging zou kunnen ontstaan tijdens de besluitvorming. Er werden al besluiten vernietigd omdat het zelfs maar aannemelijk was dat een lokale mandataris in een bepaalde zaak in de verleiding kon komen de belangen te vermengen. Het is dan ook belangrijk dat niet enkel de lokale mandataris zelf, maar ook de hele raad erover waakt dat (de schijn van) belangenvermenging zo veel als mogelijk voorkomen wordt.

Art. 31 - Besluitvormingsproces

Een lokale mandataris neemt geen deel aan de bespreking en de stemming wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt.

Een lokale mandataris beseft dat mogelijke belangenvermenging niet beperkt is tot de bespreking en de stemming. Een lokale mandataris zorgt er dan ook voor dat er geen beïnvloeding is tijdens de andere fases van het besluitvormingsproces.

Toelichting

Lokale mandatarissen mogen niet deelnemen aan de bespreking en stemming wanneer ze zelf een rechtstreeks belang hebben bij een dossier. Dat belang kan persoonlijk zijn, maar kan ook als vertegenwoordiger, echtgenoot/echtgenote, of persoon waarmee de lokale mandataris wettelijk samenwoont. Een rechtstreeks belang hoeft geen financieel belang te zijn, maar kan ook moreel van aard zijn. Lokale mandatarissen oordelen in eerste instantie zelf of er sprake is van een rechtstreeks belang waardoor mogelijke belangenvermenging zou kunnen ontstaan tijdens de besluitvorming. (art. 27, §1 Decreet Lokaal Bestuur).

Belangenvermenging kan al ontstaan vooraleer een punt op de raad of een andere politiek orgaan besproken wordt. Een lokale mandataris heeft daar aandacht voor en zorgt dat er, naast de wettelijke bepalingen om bij een rechtstreeks belang niet deel te nemen aan de bespreking en stemming van een punt, ook geen beïnvloeding is (voor een ander belang dan het algemeen belang) in de andere fasen van het besluitvormingsproces.

Art. 32 – Contacten met burgers

Een lokale mandataris zorgt dat bij contacten met de burger nooit de schijn gewekt wordt dat particuliere belangen begunstigd (kunnen) worden.

Art. 33 – Verboden functies

Een lokale mandataris mag de in artikel 10 van het Decreet Lokaal Bestuur genoemde functies niet uitoefenen.

Toelichting

Soms volstaat het niet dat lokale mandatarissen zich bij een belang onthouden van de bespreking en de stemming van een punt. In die gevallen verbiedt de decreetgever lokale mandatarissen expliciet om bepaalde functies uit te oefenen.

De functies opgenomen in art. 10 van het Decreet Lokaal Bestuur zijn:

- 1. Provinciegouverneur, provinciegriffier, (adjunct-) arrondissementscommissarissen, ...*
- 2. (Plaatsvervangende) magistraten en griffiers*
- 3. Leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone*
- 4. Personeelsleden van de stad, OCMW of van de extern verzelfstandigde agentschappen van de stad*
- 5. Leden van een districtsraad*
- 6. Personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de EU een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester*
- 7. De bloedverwanten tot en met de tweede graad, de aanverwanten in de eerste graad of de echtgenoten in de gemeenteraad van dezelfde gemeente*

Art. 34 – Verboden overeenkomsten en handelingen

Een lokale mandataris mag de in artikel 27, §2 van het Decreet Lokaal Bestuur genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan.

Toelichting

Soms volstaat het niet dat lokale mandatarissen zich bij een belang onthouden van de bespreking en de stemming van een punt. In die gevallen verbiedt de decreetgever lokale mandatarissen expliciet om bepaalde rollen te vervullen of (rechts)handelingen uit te voeren.

De verboden overeenkomsten en handelingen opgenomen in art. 27, §2 Decreet Lokaal Bestuur zijn:

- 1. Rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris tegen betaling werken in geschillen ten behoeve van de stad.*
- 2. Rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris ten behoeve van de tegenpartij van de stad of ten behoeve van een personeelslid te werken bij geschillen die betrekking hebben op beslissingen over de tewerkstelling binnen de stad.*
- 3. Rechtstreeks of onrechtstreeks een overeenkomst sluiten of deelnemen aan een opdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, verkoop of aankoop ten behoeve van de stad of een AG/EVA*
- 4. Optreden als afgevaardigde of deskundige van een vakorganisatie in het BOC of HOC van de stad*

Art. 35 – Melding financiële belangen

Een lokale mandataris meldt aan de algemeen directeur wanneer hij/zij substantiële financiële belangen heeft in een onderneming waarmee de stad of het OCMW zaken doet of waarin de stad of het OCMW een belang heeft.

Toelichting

Dit stelt de lokale mandatarissen in staat om elkaar te waarschuwen wanneer belangenvermenging dreigt.

10. CORRUPTIE EN DE SCHIJN ERVAN

Art. 36 – Algemeen

§1. Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen, diensten of andere gunsten die hem/haar gegeven of beloofd werden.

§2. Een lokale mandataris moet actief en uit zichzelf de schijn van corruptie tegengaan.

Toelichting

Dit artikel definieert corruptie voor lokale mandatarissen. In tegenstelling tot belangenvermenging kan corruptie of omkoping leiden tot strafrechtelijke vervolging. In dit hoofdstuk willen we niet alleen corruptie voorkomen, maar ook de schijn ervan. Dit om het vertrouwen in de objectiviteit van de politiek te bewaren.

Art. 37 – Aannemen van geschenken

Een lokale mandataris neemt geen geschenken aan die hem/haar door zijn/haar functie worden aangeboden.

Uitgezonderd zijn de incidentele, kleine attenties waarbij de schijn van corruptie en beïnvloeding minimaal is en waarbij minstens aan één van de onderstaande voorwaarden voldaan is:

- 1° het weigeren of teruggeven van het geschenk zou de gever ernstig kwetsen of bijzonder in verlegenheid brengen;
- 2° de overhandiging van het geschenk vindt plaats in het openbaar;
- 3° het terugbezorgen van het geschenk is praktisch onwerkbaar;
- 4° het gaat om een prijs die door de lokale mandataris gewonnen wordt bij een tombola of activiteit.

Toelichting

Geschenken zijn een sluiproute naar corruptie. Ze kunnen gebruikt worden om de besluitvorming te beïnvloeden, te corrumperen of de aanloop daartoe te vormen. Daarnaast kan de schijn ontstaan dat een lokale mandataris zich heeft laten beïnvloeden. Een lokale mandataris doet er daarom alles aan om dat te voorkomen.

Art. 38 – Aannemen van uitnodigingen

Een lokale mandataris aanvaardt uitnodigingen (voor lunches, diners, recepties, ...) die door anderen betaald of gefinancierd worden enkel wanneer aan alle onderstaande voorwaarden voldaan is:

- 1° de uitnodiging behoort tot de uitoefening van het raadswerk;
- 2° de aanwezigheid kan worden beschouwd als functioneel (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de stad, netwerking ...);
- 3° de schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Toelichting

Lokale mandatarissen dienen de schijn van partijdigheid tegen te gaan en waar mogelijk te voorkomen. Dit betekent dat dat bepaalde uitnodigingen,, waar mogelijk moeten afgewezen worden. Enkel onder de vermelde voorwaarden kunnen uitnodigingen toch geaccepteerd worden.

Art. 39 – Reizen, verblijven en werkbezoeken

Een lokale mandataris aanvaardt slechts bij uitzondering werkbezoeken, waarbij reis- en verblijfkosten door anderen betaald worden. De uitnodiging kan alleen aanvaard worden wanneer aan volgende voorwaarden voldaan is:

- 1° het bezoek is aantoonbaar van belang voor de stad;
- 2° de schijn van corruptie of beïnvloeding is minimaal.

Dergelijke uitnodiging wordt vooraf voorgelegd aan het college ingeval van uitvoerende mandatarissen, en aan de voorzitter van de gemeenteraad voor de andere mandatarissen.

Toelichting

Wat voor lunches en diners geldt, geldt in nog sterkere mate voor reizen en verblijven op kosten van derden.

12. ONDERLINGE ONGANG EN AFSPRAKEN OVER VERGADERINGEN

Art. 40 – Respectvolle omgang

§1. Lokale mandatarissen gaan respectvol om met elkaar, de personeelsleden van de stad en het OCMW en de burgers.

§2. Lokale mandatarissen richten zich tot elkaar, de algemeen directeur en de andere personeelsleden van de stad en het OCMW op een correcte wijze en dit zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, inclusief de elektronische communicatie.

Art. 41 – Vergaderingen van de politieke organen

Lokale mandatarissen houden zich tijdens vergaderingen van de politieke organen aan het huishoudelijk reglement en volgen de aanwijzingen van de voorzitter hierover op.

Art. 42 – Negatieve uitlating over individuele personeelsleden

Lokale mandatarissen onthouden zich in het openbaar, dus ook in openbare raads- en commissievergaderingen, van negatieve uitlatingen over individuele personeelsleden.

Opmerkingen over personeelsleden dienen gemeld te worden aan de algemeen directeur.

Toelichting

De idee is dat iedereen respectvol met elkaar omgaat. Zie ook art. 40

13. NALEVING EN HANDHAVING VAN DE DEONTOLOGISCHE CODE

Art. 43 – Voorkomen van mogelijke schendingen

§1. Wanneer een lokale mandataris twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint de mandataris hierover advies bij de algemeen directeur of de adjunct-algemeendirecteur.

§2. Wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris, dan waarschuwt hij/zij deze persoon. De lokale mandataris verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of de adjunct-algemeendirecteur.

Art. 44 – Onderzoek van schendingen

Wanneer een lokale mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code overtreden is door een andere lokale mandataris, dient hij/zij hiervan melding te maken bij de algemeen directeur. De algemeen directeur meldt de ontvangst van de klacht op de eerstvolgende vergadering van het bureau van de raad. Anonieme klachten of meldingen zijn onontvankelijk.

Indien het bureau de klacht ontvankelijk verklaart, kan zij een van haar leden, de algemeen directeur of de adjunct-algemeendirecteur gelasten met verder onderzoek van de vraag.

Als de klacht ontvankelijk is en een onderzoek wordt bevolen, wordt een kopie van de melding ter kennis gebracht van de betrokken mandataris en moet het recht van verdediging van de betrokken mandataris worden gevrijwaard. Het lid van het bureau, de algemeen directeur of de adjunct-algemeendirecteur, gelast met het onderzoek, kan tevens een beroep doen op onafhankelijke experts.

Het resultaat van het onderzoek wordt meegedeeld aan het bureau van de raad. Het bureau van de raad beslist of de melding en het resultaat van het onderzoek al dan niet naar de gemeenteraad verwezen worden.

Als de gemeenteraad een inbreuk vaststelt, geeft het een publieke blaam aan de betrokken lokale mandataris. De uitspraak wordt opgenomen in de notulen.